

Historia regionalna - średniowiecze - opis przedmiotu

Informacje ogólne	
Nazwa przedmiotu	Historia regionalna - średniowiecze
Kod przedmiotu	08.3-WH-HP-HRŚ- 19
Wydział	Wydział Humanistyczny
Kierunek	Historia
Profil	ogólnoakademicki
Rodzaj studiów	pierwszego stopnia z tyt. licencjata
Semestr rozpoczęcia	semestr zimowy 2021/2022

Informacje o przedmiocie	
Semestr	3
Liczba punktów ECTS do zdobycia	2
Typ przedmiotu	obowiązkowy
Język nauczania	polski
Sylabus opracował	dr hab. Krzysztof Benyskiewicz, prof. UZ

Formy zajęć					
Forma zajęć	Liczba godzin w semestrze (stacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (stacjonarne)	Liczba godzin w semestrze (niestacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (niestacjonarne)	Forma zaliczenia
Ćwiczenia	30	2	-	-	Zaliczenie na ocenę

Cel przedmiotu

Przedmiot ma za zadanie ukazać dzieje ziem Środkowego Nadodrza w średniowieczu. W ramach zajęć poruszone zostaną zagadnienia związane z historią polityczną, gospodarczą i społeczną oraz kulturą i sztuką.

Wymagania wstępne

Brak

Zakres tematyczny

Ćwiczenia: 1. Środkowe Nadodrze i Ziemia Lubuska, 2. Najstarsze źródła do dziejów Środkowego Nadodrza i Ziemi Lubuskiej, 3. Słowianie nad Środkową Odrą i Wartą, 4. Pogranicze polsko-niemieckie w czasach pierwszych Piastów. 5. Historia i legenda Pięciu Braci Męczenników 6. Miasto i wieś na Środkowym Nadodrze (cykl zajęć poświęconych początkom i funkcjonowaniu miast oraz egzystencji ludności wiejskiej), 7. Śląsk, Wielkopolska i Pomorze w dobie rozbicia dzielnicowego, 8. Rycerstwo pogranicza wobec procesu jednoczenia państwa polskiego na przełomie XIII-XIV wieku 9. Brandenburgia i Krzyżacy nad Odrą i Wartą w XIII-XV w., 10. Klasztory cysterskie na Środkowym Nadodrze i zachodniej Wielkopolsce w średniowieczu (Paradyż, Obra), 11. Zakon kanoników regularnych w Żaganiu, 12. Śląsk wobec Polski (XIV-XV w.), 13. Wojna o sukcesję głogowską, 14. Kultura i sztuka Środkowego Nadodrza w średniowieczu.

Metody kształcenia

wykład problemowy, opis wyjaśniający, rozmowa nauczająca, dyskusja, dyskusja punktowana, debata „za i przeciw”, technika linii czasu, ZWI, praca z tekstem źródłowym i ikonograficznym, prezentacja multimedialna, projekt badawczy.

Efekty uczenia się i metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się

Opis efektu	Symbole efektów	Metody weryfikacji	Forma zajęć
potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i użytkować informację z wykorzystaniem zasobów cyfrowych bibliotek naukowych i portali historycznych	KH1_U02	- obserwacje i ocena umiejętności praktycznych studenta - lektura	Ćwiczenia
ma uporządkowaną wiedzę szczegółową z historii Środkowego Nadodrza i relacji polsko-niemieckich	KH1_W07	- aktywność w trakcie zajęć - dyskusja	Ćwiczenia
potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i użytkować informację z wykorzystaniem literatury naukowej, encyklopedycznej i popularnonaukowej	KH1_U01	- obserwacje i ocena umiejętności praktycznych studenta - lektura	Ćwiczenia

Warunki zaliczenia

ćwiczenia: uzyskanie minimum 6 pkt. za aktywność na zajęciach polegającą na udziale w dyskusji, debacie, przygotowaniu wystąpienia (prezentacji); zaliczenie w ramach konsultacji 2 lektur z wykazu literatury uzupełniającej. Uzyskane punkty są potwierdzeniem aktywności studenta. Powinna im towarzyszyć ocena w skali od 2 do 5 za merytoryczne przygotowanie się do zajęć. W przypadku negatywnej oceny pracy studenta, nie przyznaje się punktów. Punkty, które można otrzymać: 1 – aktywność na

zajęciach, 2 – przygotowanie wystąpienia, 1 – zaliczenie lektur, 1 – udział w dyskusji. W przypadku braku aktywności, student zobowiązany jest uzyskać te punkty w ramach konsultacji lub sprawdzianu (2-4 pkt. – zaliczenie sprawdzianu).

Punktacja zajęć: bdb – 11 pkt., db plus – 10 pkt., db – 9 pkt., dst plus – 8 pkt., dst – 6 pkt., ndst – poniżej 6 pkt.

Literatura podstawowa

Rymar E., *Klucz do ziem polskich czyli dzieje Ziemi Lubuskiej aż po jej utratę przez Piastów i ugruntowanie władzy margrabiów brandenburskich*, Gorzów Wlkp. 2007

Studia nad początkami i rozplanowaniem miast nad środkową Odrą i dolną Wartą (województwo zielonogórskie), t. 1-2, *Dolny Śląsk, Dolne Łużyce*, red. Z. Kaczmarczyk, A. Wędzki, Zielona Góra 1976-1970

Literatura uzupełniająca

750-lecie powstania księstwa głogowskiego, red. J. B. Sadowski, Głogów 2002

Fałkowski W., *Elita władzy w Polsce za panowania Kazimierza Jagiellończyka (1447 – 1492)*, Warszawa 1992

Boras Z., *Książęta piastowscy Śląska*, Katowice 1974

tenże, *Zygmunt Stary w Głogowie*, Katowice 1983

Burmistrz, landrat, wojewoda : przemiany administracyjne na Środkowym Nadodrzu od średniowiecza aż do czasów współczesnych, red. P. Bartkowiak, D. Kotlarek, J. Kuczer, Zielona Góra 2011

Bytom Odrzański. Zarys dziejów, red. W. Strzyżewski, Bytom Odrzański-Zielona Góra 200

Cetwiński M., *Kasztelanowie i kasztelanie na Śląsku w XII – XIV wieku*, „Acta Universitatis Wratislaviensis. Historia”, t. 69, 1989

tenże, *Rycerstwo śląskie do końca XIII wieku. Pochodzenie – gospodarka – polityka*, Wrocław 1980

tenże, *Rycerstwo śląskie do końca XIII wieku. Biogramy i rodowody*, Wrocław 1982

Chutkowski J., *Dzieje Głogowa*, t. 1 – 2, Legnica 1991

tenże, *Piastowscy władcy Głogowa*, Głogów 1996

Czapla K., *Dziadoszanie. Plemię zamieszkujące ziemię głogowską w X wieku*, Głogów 2014

Czekanowski Jan, *Wstęp do historii Słowian*, Poznań 1957,

Człowiek a środowisko w środkowym i dolnym Nadodrzu : badania nad osadnictwem pra- i wczesnodziejowym, red. L. Leciejewicz, E. Gringmuth-Dallmer, Wrocław 1996

Długopolski E., *Władysław Łokietek na tle swoich czasów*, Kraków 2009

Drezdenko, „Zeszyty Lubuskie” 7, 1970

Dymaczewska U., Holowińska Z. *Z dziejów Santoka i kasztelanii santockiej*, Poznań 1962

Dzieje Górnych Łużyc. Władza, społeczeństwo i kultura od średniowiecza do końca XX wieku, red. J. Bahlcke ; przeł. M. Słoń, Warszawa 2007

Dzieje Świebodzina, red. W. Strzyżewski, Świebodzin-Zielona Góra 2007.

Głogów. Zarys monografii miasta, red. K. Matwijowski, Wrocław-Głogów 1994

Gorzów Wielkopolski. Przeszłość i teraźniejszość, red. Jan Wąsicki, Poznań 1964

Grodecki R., *Dzieje polityczne Śląska do roku 1290*, [w:] *Historia Śląska od czasów najdawniejszych do roku 1400*, t. 1, red. S. Kutrzeba, Kraków 1933

tenże, *Rozstanie Śląska z Polską w XIV wieku*, Katowice 1938

Gubin, red. W. Sauter, Zielona Góra 1971

Historia Słowian południowych i zachodnich. Warszawa 1977

Historia Śląska, t. 1, red. K. Maleczyński, cz., do poł. XIV do trzeciej ćwierci XVI wieku, oprac. R. Heck i E. Maleczyńska, Wrocław-Warszawa-Kraków 1961

Historia Śląska od najdawniejszych czasów do 1400 roku, t. 1, red. S. Kutrzeba, Kraków 1933

Hlebionek M., *Bolesław Pobożny i Wielkopolska jego czasów*, Kraków2010

Jasiński K., *Rodowód Piastów śląskich*, Kraków 2007

Jaworski T., *Żary w dziejach pogranicza śląsko – łużyckiego*, Żary 1993

Jureczko A., *Henryk III Biały książę wrocławski (1247–1266)*, Kraków 2007.

Jurek T., *Dziedzic Królestwa Polskiego książę głogowski Henryk [1274 - 1309]*, Poznań 1993.

tenże, *Obce rycerstwo na Śląsku do połowy XIV wieku*, Poznań 1996

Kapłon M., *Głogów i księstwo głogowskie w okresie średniowiecza. Genealogia Piastów głogowskich*, Głogów 2003

tenże, *Książęta śląscy a klasztor kanoników regularnych w Żaganiu*, „Acta Universitatis Wrtislaviensis”, 126, 1970

tenże, *W sprawie zajęcia Wschowy przez Kazimierza Wielkiego*, „Sobótka” 1961, z. 4

Kazimierz Wielki wobec Śląska- Śląsk wobec Kazimierza Wielkiego, red. Damian Hamler, Rybnik 2012

Klasztor augustianów w Żaganiu. Zarys dziejów, red. S. Kowalski, Żary 1999

Korczyński W., *Studia z dziejów Ziemi Lubuskiej*, Zielona Góra 1971

tenże, *Szkice z dziejów miast Środkowego Nadodrza*, Zielona Góra 1985.

Korta W., *Rozwój wielkiej własności feudalnej na Śląsku do połowy XIII wieku*, Wrocław 1964

tenże, *Rozwój średniej i drobnej własności feudalnej na Śląsku do połowy XIII wieku*, „Sobótka” 19, 1964, z. 1 – 2

tenże, *Milsko i Łużyce w polityce pierwszych Piastów*, „Śląski Kwartalnik Historyczny „Sobótka”, 1990, 2,

Kowalski S., *Gubin. Zarys historii do 1945 roku*, Zielona Góra 2010

tenże, *Miasta Środkowego Nadodrza dawniej*, Zielona Góra 1994

tenże, Muszyński J., *Kożuchów*, Zielona Góra 1959

Kozierowski S., *Obce rycerstwo w Wielkopolsce w XIII – XVI wieku*, Poznań 1929

tenże, *Pierwotne osiedlenie pogranicza wielkopolsko-śląskiego między Obrą o Odrą a Wartą i Bobrem w świetle nazw geograficznych*, „Slavia Occidentalis” 7 – 8, 1928 – 1929

Kożuchów. Zarys dziejów, red. T. Andrzejewski, Kożuchów 2003

Łużyce, red. Z. Kaczmarczyk, A. Wędzki, Zielona Góra 1970

Krygowski B., Zajchowska S., *Ziemia Lubuska*, 1946

Kucharski B., Maluśkiewicz P., *Ziemia Lubuska*, Warszawa 1996.

Labuda G., *Mieszko I*, Wrocław [etc.] 2002

tenże, *Przynależność terytorialna Ziemi Lubuskiej w XII i XIII w.*, „Roczniki Historyczne” 35, 1969

tenże, *Studia nad początkami państwa polskiego*, Poznań 1946

tenże, *Wielkie Pomorze w dziejach Polski*, Poznań 1947

tenże, *Zajęcie Ziemi Lubuskiej przez margrabiów brandenburskich w II poł. XIII w.*, „Śląski Kwartalnik Historyczny. Sobótka” 27, 1973, z. 3

Ludzie Środkowego Nadodrza. Wybrane szkice biograficzne (XII - XX wiek), red. K. Bartkiewicz, Zielona Góra 1998

Łowmiański H., *O identyfikacji nazw Geografa Bawarskiego*, „Studia Źródłoznawcze” 3, 1958

Maleczyńska E., *Udział Śląska w zmaganiach polsko-niemieckich I połowy XV w.*, „Sobótka” 1, 1946

Matuszewski J., *O biskupstwie lubuskim. Uwagi krytyczno-polemiczne*, Poznań 1949

Międzyrzecz, red. W. Sauter, Zielona Góra 1970

Międzyrzecz. Dzieje miasta, red. W. Srzyżewski, M. Tureczek, Międzyrzecz 2009

Młynarska-Kaletynowa M., *Rozwój sieci miejskiej na Śląsku na przełomie XII/XIII i w XIII wieku*, „Kwartalnik Historii i Kultury Materialnej” 28, 1980, z. 3

Moździoch S., *Konsekwencje gospodarcze przyłączenia Śląska do państwa Piastów*, [w:] *Od plemienia do państwa. Śląsk na tle wczesnośredniowiecznej Słowiańszczyzny Zachodniej*, red. L. Leciejewicz, Wrocław-Warszawa 1991

tenże, *Organizacja gospodarcza państwa wczesnopiastowskiego na Śląsku. Studium archeologiczne*, Wrocław-Warszawa-Kraków 1990

Muszyński J., *Krosno Odrzańskie, Przeszłość i teraźniejszość*, Warszawa – Poznań 1972

Myśliński K., *Polska wobec Słowian połabskich do końca wieku XII*, Lublin 1993

Narodziny księstwa. 750 – lecie powstania Księstwa głogowskiego, Głogów 2001

Nazimek B., *Losy polityczne miasta i księstwa głogowskiego w latach 1331-1526*, „Acta Universitatis Nicolai Copernici. Historia” 72, 1988

Nowa Marchia - prowincja zapomniana - wspólne korzenie : materiały z sesji naukowych organizowanych przez Wojewódzką i Miejską Bibliotekę Publiczną w Gorzowie Wlkp. wspólnie z Stiftung Brandenburg w Fürstenwalde czerwiec 2004 r., marzec-czerwiec 2005 r., red. E. Jaworski, przekł. G. Kowalski, Gorzów 2006

Nowa Sól. Dzieje miasta, red. J. Benyskiewicz, Zielona Góra 1993.

Nowacki B., *Przemysł I. Książę suwerennej Wielkopolski. 1220/1221-1257*, Kraków 2012

tenże, *Przemysł II, odnowiciel korony polskiej (1257-1296)*, Kraków 2007

Nowakowski A., *Inkorporacja Wschowy do Polski w świetle prawa. Szkic prawnohistoryczny*, „Sobótka” 44, 1989, z. 2

Nowogrodzki S., *Rządy Zygmunta Jagiellończyka na Śląsku i Łużycach, (1499 – 1506)*, Kraków 1937

Obronność polskiej granicy zachodniej w dobie pierwszych Piastów, red. L. Leciejewicz, Wrocław 1984

Od plemienia do państwa. Śląsk na tle wczesnośredniowiecznej Słowiańszczyzny Zachodniej, red. L. Leciejewicz, Wrocław-Warszawa 1991

Olejnik K., *Obrona polskiej granicy zachodniej. Okres rozbitcia dzielnicowego i monarchii stanowej*, Poznań 1970

tenże, *Obrona polskiej granicy zachodniej od końca XIV do schyłku XVIII wieku*, Poznań 1985

Orzechowski, K., *O przesłankach podziałów terytorialnych w feudalizmie głównie na przykładzie Śląska*, „Acta Universitatis Wratislaviensis. Przegląd prawa i Administracji” 2, 1972

Osiński J., *Bolesław Rogatka. Książę legnicki. Dziedzic monarchii Henryków Śląskich. (1220/5 – 1278)*, Kraków 2012

Otyń. *Dzieje miasta*, red. T. Andrzejewski, Nowa Sól 2010

Papée Franciszek, *Jan Olbracht*, Kraków 2006

tenże, *Polityka Jagiellonów wobec Śląska*, „Gazeta Lwowska” 1895

Pelczar S., *Władysław Odonic - książę wielkopolski, wygnaniec i protektor Kościoła (ok. 1139-1239)*, Kraków 2013

Piotrowicz K., *Plany rewindykacji Śląska przez Polskę pod koniec średniowiecza*, Katowice 1936

Pobóg-Lenartowicz A., *Kanonicy regularni na Śląsku*, Opole 1999

Początki państwa polskiego. Księga tysiąclecia, t. 1, Poznań 1962

Rochman G., *Głogów w czasach Jana Olbrachta. Miasto i życie codzienne jego mieszkańców u schyłku średniowiecza*, Głogów 2012

Rymar E., *Terytorium usque in Vurta fluvium, czyli Pomorze obszarem trybutarnym Niemiec za Mieszka I*, [w:] *Biskupi, lennicy żeglarze*, red. B. Śliwiński, Gdańsk 2003

tenże, *Władcy Brandenburgii (Askańczycy) na dzisiejszych ziemiach polskich, zwłaszcza w Nowej Marchii i na Pomorzu w latach 1200 – 1319 (itinerarium)*, „Nadwarciański Rocznik Historyczno-Archiwalny” 15, 2008

tenże, *Z dawnych dziejów przyodrzańskiej Nowej Marchii*, Chojna 2012

Sauter W., *Krosno Odrzańskie*, Zielona Góra 1967

Szczegóła H., *Jan Głogowczyk*, Katowice 1967

tenże, *Koniec panowania piastowskiego nad środkową Odrą*, Poznań 1968

Spors J., *Przynależność administracyjna ziem nad środkową Odrą i dolną Wartą w XII i 1. połowie XIII w.. „Śląski Kwartalnik Historyczny "Sobótka", 1, 1986*

Studia nad początkami i rozplanowaniem miast nad Środkową Odrą i Dolną Wartą (województwo zielonogórskie), T. 1, Ziemia Lubuska, Nowa Marchia, Wielkopolska, red. Z. Kaczmarczyk i A. Wędzki, Poznań 1967

Studia nad początkami i rozplanowaniem miast nad środkową Odrą i dolną Wartą (województwo zielonogórskie), t. 2, *Dolny Śląsk, Dolne Łużyce*, red. Z. Kaczmarczyk, A. Wędzki, Zielona Góra 1970

Sulechów i okolice, red. Z. Boras, Poznań 1985

Swierzawski A., *Przemysł - król Polski*, Warszawa 2006

Šořta J., *Zarys dziejów Serbołużyczan*, Wrocław 1984

Średniowieczne władztwa w Polsce i Czechach oraz ich wpływ na dzieje pogranicza śląsko-łużyckiego. Materiały z sesji popularnonaukowej, red. B. Adamczyk-Pogorzelec, J. Dziaczko, tł. E. Mikuřo, Lubań 2007

Świebodzin – 700 lat historii, red. W. Strzyżewski, Świebodzin 2002

Talarczyk S., *Dzieje grodu i miasta Drezdenka*, „Zeszyty Lubuskie” 7, 1970

Techmańska B., *Niespokojny książę Jan II Żagański*, Kraków 2001

Trakt cesarski. Iława - Gniezno - Magdeburg, red. W. Dzieduszycki, M. Przybył, Poznań 2002

Wařachowicz J., *Geneza i ustrój polityczny Nowej Marchii do początków XIV wieku*, Warszawa-Poznań 1980

Wojciechowski Z., *Mieszko I i powstanie państwa polskiego*, Toruń 1936

Wółkiewicz E., *Polska nad Wisłą i Odrą w X wieku*, Katowice 1939

Wschowa. Miasto i powiat, „Zeszyty Lubuskie” 13, 1973

Wyrozumski J., Kazimierz Wielki, Wrocław 2004

Z dziejów polskości Ziemi Lubuskiej, „Zeszyty Lubuskie” 1 , 1966

Zajchowska S., Nad Środkową Odrą i Dolną Wartą, Warszawa 1959

Ze studiów nad średniowiecznym Głogowem i Krosnem, red. S. Kowalski, Zielona Góra 1970

Ziemia Międzyrzecka w przeszłości, red. M. Tureczek i inni (wszystkie tomy),

Zientara B., Henryk Brodaty i jego czasy, Warszawa 2006

Ziemia Lubuska, red. M. Szczaniecki, S. Zajchowska, Poznań 1950

Żary wczoraj i dziś, „Zeszyty Lubuskie” 3, 1976

Uwagi

Zmodyfikowane przez dr hab. Krzysztof Benyskiewicz, prof. UZ (ostatnia modyfikacja: 29-04-2021 19:54)

Wygenerowano automatycznie z systemu SylabUZ